

Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
TONIO MALLIA**

Seduta tad-9 ta' Ottubru, 2003

Citazzjoni Numru. 48/2002/1

Grace Difesa, f'isimha propju u bhala kuratrici *ad litem* ta' bintha minuri Raissa, flimkien ma' Therese Schembri u Aaron Difesa

VS

HSBC Life Assurance (Malta) Ltd

Il-Qorti;

Rat ic-citazzjoni ppresentata mill-attur fit-18 ta' Jannar, 2002, li in forza taghha, wara li ppremettew:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi l-atturi huma lkoll l-eredi ta' George Difesa li gie nieqes fl-erbgha (4) ta' Settembru elf disgha mija u disgha u disghin (1999);
2. Illi l-imsemmi George Difesa kien kopert b'polza ta' assicurazzjoni mas-socjeta' konvenuta liema polza hija tat-tip "*Group Life Assurance*" u liema polza kienet giet sottoskritta tramite l-*Prison Officers Association (Malta)* li taghha l-imsemmi George Difesa kien membru;
3. Illi l-imsemmija polza kienet tipprovdi ghall-hlas ta' ghaxart elef lira Maltin (Lm10,000) f'kaz ta' mewt ta' l-assigurat;
4. Illi l-atturi huma l-beneficjarji ta' l-imsemmija polza ta' assicurazzjoni mas-socjeta' konvenuta u ghalhekk huma kredituri ta' l-imsemmija socjeta' fl-ammont ta' Lm 10,000;
5. Illi l-atturi interpellaw diversi drabi lis-socjeta' konvenuta ghall-hlas tal-beneficcju previst fl-imsemmija polza, izda din dejjem baqghet inadempjenti;

Ghalhekk l-atturi talbu lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:

1. Tiddikjara li s-socjeta' konvenuta hi debitrici ta' l-atturi fis-somma ta' ghaxart elef lira Maltin (Lm 10,000), jew somma verjuri, rapprezentanti beneficcju pagabbli taht polza ta' assicurazzjoni mizmuma mid-*decujus* George Difesa mal-istess socjeta' konvenuta;
2. Tikkundanna lis-socjeta' konvenuta thallas l-imsemmija somma, jew somma verjuri, lill-atturi;

Bl-ispejjez, inkluzi dawk ta' l-ittra ufficjali tat-30 ta' Ottubru, 2000, u ta' l-ittra interpellatorja tat-22 ta' Settembru, 2000, u bl-imghaxijiet mill-jum li l-beneficcju sar dovut sal-jum tal-pagament effettiv kontra s-socjeta' konvenuta li hi minn issa ngunta ghas-subizzjoni.

Rat in-Nota tal-Eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta li in forza taghha ecepjet:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi s-socjeta' konvenuta ma ghandhiex rapport guridiku mal-atturi u dana stante illi l-polza ta' assigurazzjoni harget f'isem il-*Prison Officers Association* li hija l-*"Policyholder"* taht l-imsemmija polza, u ghaldaqstant is-socjeta' konvenuta ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju;

2. Illi subordinament u minghajr pregudizzju, il-polza mahruqa mis-socjeta' konvenuta ma koprietx lil, u qatt ma kienet fis-sehh fil-konfront ta', George Difesa (l-aventi kawza tal-atturi) u dan peress illi fil-mument li bdiet il-polza u anki wara huwa ma kienx *"actively at work"* ai termini ta' l-istess polza;

3. Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-partijiet;

Semghet il-provi li ressqu l-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti esebiti;

Rat in-Nota tal-Osservazzjonijiet tal-partijiet;

Rat li l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi f'din il-kawza jirrizulta li George Difesa kien impjegat bhala gwardjan fil-Facilita' Korrettiva ta' Kordin u kien membru ta' ghaqda li kienu iffurmaw il-gwardjani bl-isem ta' *Prison Officers' Association (Malta)*. Din l-ghaqda kienet hadet l-inizjattiva li tohrog assikurazzjoni fuq il-hajja tal-membri, b'mod li l-eredi jkunu intitolati ghall-kumpens f'kaz ta' mewt ta' membru waqt l-ingagg tieghu bhala gwardjan. Din il-polza kienet tat-tip *Group Life Assurance* u kienet tipprovdi ghall-kumpens f'kaz ta' mewt *"by any cause"*. L-ewwel polza ta' assikurazzjoni ta' din ix-xorta, l-Ghaqda kienet hargitha mal-*Assicurazioni Generali SpA*,

tramite id-ditta lokali Laferla Insurance Brokers Limited. Din il-polza kienet tkopri il-perjodi ta' sena mis-16 ta' Gunju, 1998, sal-15 ta' Gunju, 1999.

Eghluq din is-sena, l-Ghaqda inkarigat lis-socjeta' lokali AON Malta Limited, li hija ukoll socjeta' ta' *insurance brokers*, biex issib l-ahjar kopertura ghal membri taghha, u din , wara li talbet *quotations* minn diversi ditti, accettat li tipproponi polza minghand is-socjeta' konvenuta, li dak iz-zmien kien jisimha Mid-Med Life Assurance Company Limited. Din harget polza ta' assikurazzjoni ghaz-zmien sena mis-16 ta' Gunju, 1999, sal-15 ta' Gunju, 2000. Din il-polza, bhal dik ta' qabilha, kienet tipprovdi ghall-hlas ta' Lm10,000 lill-eredi ta' kull membru tal-Ghaqda li jmut waqt il-validita' tal-kopertura.

Meta ghamlet il-*quotation* u sar il-ftehim fuq l-assikurazzjoni, is-socjeta' konvenuta ma talbitx u ma inghatatx l-ismijiet tal-membri tal-Ghaqda, izda kienet fornuta bid-data tat-twelid ta' kull membru. Is-socjeta' konvenuta, ukoll, ma insistietx li tissoggetta l-membri tal-Ghaqda ghall-ezami mediku, izda, fil-polza ta' assikurazzjoni, kien hemm kundizzjoni, numru 1c, li kienet tghid hekk:

"1. A member shall be included in this policy from the Effective Date, or normal inclusion date if later, and an increase in sum insured for an existing member shall be included from the date of increase without the provision of medical or other evidence of insurability being required, provided that:

1c. If any member is not actively at work or on normal leave on the effective date or the normal inclusion date, if later, due to ill health, the sum insured on his life will not come into force until he has returned to work and has been actively employed for a continuous period of at least two weeks. Similarly, if an existing member is not actively at work or on normal leave on the day his life sum insured is due to increase then such increases will not come into force until he has returned to work and has been actively employed for a period of at least two weeks."

Il-frazzjiet “*actively at work*”, “*effective date*” u “*the normal inclusion date*” jinsabu ukoll imfissra fl-istess polza b'dan il-mod:

“Actively at work is a full time or part-time employee of the Policyholder or part-time employee who reports for work at his usual place of employment according to the usual time schedule of said employment and when he so reports he is able to perform all of the usual and customary duties of his occupation on a regular, full-time or part-time basis.

Effective date is the date on which this policy took effect.

The normal inclusion date in respect of a member is the date on which a member is, or becomes, eligible for this insurance. In this context the normal inclusion date could be the effective date or any other subsequent date.”

Kif inghad, George Difesa kien membru tal-Ghaqda u kien regolarment ihallas il-*premium* relattiv, billi jghaddi l-parti tieghu lill-ufficjali tal-Ghaqda li, da parti taghom, kienu jhallsu s-somma dovuta lill-kumpanija assikuratrici. Gara, pero', li fis-7 ta' Gunju, 1999, dan George Difesa hareg bis-sick leave u baqa' ma dahalx lura ghax-xoghol sakemm miet fl-4 ta' Settembru, 1999. Fil-frattemp, kif inghad, l-Ghaqda biddlet is-socjeta' li maghha harget il-Group Life Assurance u dan b'effett mis-16 ta' Gunju, 1999. Wara l-mewt ta' George Difesa, saret *claim* ghall-kumpens minghand l-eredi. Is-socjeta' konvenuta irrifjutat il-*claim* hekk maghmula, fl-ewwel lok, ghax kienet saret mill-eredi tal-membru u mhux mill-Ghaqda nnifisha li kienet l-parti l-ohra fuq il-kuntratt, u fit-tieni lok, ghax meta miet George Difesa ma kienx ghadu dahal fil-kopertura ta' l-assikurazzjoni.

Ghar-rigward tal-ewwel punt sollevat, hu veru li l-kuntratt ta' assikurazzjoni kien gie ffirmat mal-*Prisons Officers' Association (Malta)*, li kienet il-policy holder tal-assikurazzjoni. Dan il-kuntratt, pero', kien gie iffirmit a beneficcju tal-membri tal-Ghaqda, u ghalkemm l-Ghaqda

tista' titqies li ghandha personalita' guridika distinta minn dik tal-membri taghha, l-kuntratt li ffirmat ma kienx a beneficcju taghha, izda a beneficcju tal-membri tal-Ghaqda u l-eredi taghhom. Kuntratt simili hu validu u hu kontemplat fl-artikolu 1000 tal-Kodici Civili li jiddisponi dan li gej:

“1000. *Wiehed jista' wkoll jikkuntratta ghall-vantagg ta' terza persuna, meta dan ikun il-mod jew il-kondizzjoni ta' patt li jaghmel ghalih innifsu, jew ta' donazzjoni jew ta' koncessjoni maghmula minnu lil haddiehor; u l-persuna li taghmel dan il-patt ma tistax thassru jekk dik it-terza persuna tkun iddikjarat li trid tinqeda bih.*”

Fuq il-kuntratt in kwistjoni, l-Ghaqda obligat ruhha li thallas il-*premiums* relattivi, bil-kondizzjoni li, wara l-mewt ta' xi membru, l-parti l-ohra fuq il-kuntratt thallas kumpens lill-eredi ta' dak il-membru.

Kuntratti simili kienu jezistu wkoll fid-dritt Ruman, u fil-perjodi tal-bidu, kien l-istipulanti li kellu jipprocedi kontra l-parti l-ohra biex din taghti lill-beneficcjarju d-drittijiet kontemplati fil-kuntratt; il-beneficcjarju ma kellu ebda azzjoni diretta kontra l-konvenut li kien obligat jibbenefikah. Aktar tard, pero', il-beneficcjarju nghata dan id-dritt ta' azzjoni diretta, mhux *ex pacto*, izda *ex decreto magistratus*. Dan id-dritt ta' azzjoni diretta gie eventwalment inkorporat fid-dritt civili ta' dawk il-pajjizi li l-bazi tal-Kodici Civili taghhom hu d-dritt Ruman, u illum hu accettat li l-beneficcjarju taht kuntratt bejn zewg partijiet ohra, ghandu azzjoni diretta ghall-protezzjoni tal-beneficcju koncess lilu b'dak il-kuntratt. Dan gie kkonfermat mill-Onorabbli Qorti tal-Appell fil-kawza “Millard vs Said et”, f'sentenza studjata u elaborata li tat fl-14 ta' Settembru, 1988. Fuq dan il-punt, dik l-Onorabbli Qorti osservat li l-attrici ghandha azzjoni personali u tista' tagixxi hi a bazi tal-artikolu 1000, peress li bil-kuntratt bejn il-prokuratur u Said saret kondizzjoni favur terz (f'dak il-kaz, li l-attrici tithalla dgawdi l-fond *in vendita* sa ma tmut): ir-riserva kienet bhala kondizzjoni tal-istess koncessjoni, u din il-kondizzjoni saret favur terzi, u t-terz giet infurmata bir-riserva favur taghha b'ittra li ntbaghtilha.

M'hemmx dubju li anke f'dan il-kaz, il-membri tal-Ghaqda hadu u accettaw il-beneficci li johorgu mill-polza tal-assikurazzjoni in kwistjoni, u kwindi kull membru jew l-eredi tieghu ghandhom mhux biss l-interess izda azzjoni diretta biex jitolbu l-hlas tal-beneficciu li huma intitolati ghalih taht il-polza.

Kwindi dik l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta qed tigi respinta.

Ghar-rigward tat-tieni eccezzjoni, din il-Qorti thoss li l-kliem tal-artikolu 1c tal-polza huwa car u ma jhallux lok ghall-interpretazzjoni. Dak l-artikolu jipprovdi li l-membru tal-Ghaqda jidhol biex ikun kopert bil-polza minn dakinhar li tidhol *in vigore* l-istess polza, u dan minghajr htiega li dak il-membru jissogetta ruhhu ghall-ezami mediku; b'dan, pero', li jekk meta l-kopertura dahlet *in vigore*, ikun hemm xi membru li ma jkunx qed jirraporta ghax-xoghol minhabba li jkun indispost ("*ill health*"), dak il-membru partikolari ma jidholx li jkun kopert bl-assikurazzjoni sakemm ma jirritornax lura ghax-xoghol ghall-perjodu mhux interott ta' gimghatejn. F'dan il-kaz, fid-data li dahlet *in vigore* l-assikurazzjoni, u cioe', fis-16 ta' Gunju, 1999, George Difesa ma kienx attiv fuq ix-xoghol ghax kien diga' ddahhal l-isptar u hareg fuq *sick leave*; sfortunatament dan Difesa qatt ma rritorna lura ghax-xoghol u, ghalhekk, qatt ma lahaq gie kopert.

Hu veru li l-kuntratt ta' assikurazzjoni huwa wiehed ta' l-aqwa *bona fede* ghaz-zewg partijiet u l-polza ta' assikurazzjoni trid tigi interpretata skond il-principju ta' *bona fede* u mhux restrittivament ("Muscat vs Thomas C. Smith noe", deciza mill-Onorabbli Qorti tal-Appell fis-27 ta' Ottubru, 2000), izda meta l-kliem tal-konvenzjoni jkunu cari, it-tifsira tieghu m'ghandux jigi mibdul jew cirkuwit b'mera assunzjoni soggettiva ta' xi parti ("Navarro vs Baldacchino", deciza minn din il-Qorti fit-28 ta' Frar, 2003).

Il-hsieb ta' dik il-klawsola jirrizulta car; is-socjeta' konvenuta kienet se tohrog polza gdida biex tkopri

b'assikurazzjoni fuq hajjithom, diversi membri tal-Ghaqda. Kienet jew kienetx taf l-ismijiet tal-membri mhux importanti, ghax meta nharget il-polza, is-socjeta' konvenuta accettat li ma tissoggettaw lill-membri tal-Ghaqda ghal ezami mediku, izda bir-ragun ma rieditx tkopri lil min hu diga' marid qabel ma' dak il-membru jirritorna lura ghax-xoghol. Jekk membru jkun qed jahdem b'mod regolari meta dahlet fis-sehh il-polza, il-kumpanija assikuratrici hadet ir-riskju fuqha u assumiet li dak il-membru, la qed jahdem, jinstab fi stat tajjed ta' sahha. Jekk membru, pero', meta dahlet fis-sehh il-polza, jkun diga' barra mix-xoghol bis-sick leave, is-socjeta' konvenuta ma rieditx tiehu riskju u ma rieditx tkoprih bl-assikurazzjoni qabel ma jkun irritorna ghax-xoghol u baqa' jahdem ghal, tal-anqas zmien hmistax. Dan kollu johrog car mill-kundizzjonijiet tal-polza ta' assikurazzjoni, u l-broker (li, kif inhu risaput huwa l-mandatarju tal-assikurat u mhux tal-kumpanija assikuratrici – "Vassallo vs Azzopardi", deciza minn din il-Qorti fil-21 ta' April, 1999 u "Parnis vs Fava", deciza ukoll minn din il-Qorti fis-26 ta' Ottubru, 2001) kif gie anke ammess, kienet a konnoxxenza ta' dawn il-kundizzjonijiet, u jekk din ma spjegatx il-kundizzjonijiet lill-Ghaqda jew lill-membri taghha, dan mhux imputabbli lis-socjeta' konvenuta. Huwa rrilevanti jekk is-socjeta' assikuratrici gabitx jew le ghall-attenzjoni diretta tal-Ghaqda il-klawsoli tal-polza in kwistjoni ghax l-Ghaqda iddecidiet tinnegozja *tramite* agenti jew mandatarji taghha, l-AON Malta Ltd, u din kienet konxja tal-kundizzjonijiet imnizzla fil-polza. Il-mandatarju tal-Ghaqda kienet taf bil-limitazzjonijiet imposti fil-polza ta' assikurazzjoni, u la darba l-Ghaqda accettat li tiffirma l-polza, wara parir tal-mandatarju taghha, hija marbuta bil-ftehim daqs li kieku gie iffirmit mil-mandatarju ghan-nom taghha (art, 1880 tal-Kodici Civili). Meta persuna tqabbad persuna ohra biex tinnegozja u titratta ghan-nom taghha, hija marbuta bil-ftehim mil-huq, u ma tistax titlob li thassar dak il-ftehim jew xi parti minnu fuq il-bazi li hi personalment ma gietx maghrfa direttament bil-kontenut kollu tal-ftehim. Jekk ikun hemm xi nuqqas da parti mill-mandatarju fil-kuntest tal-obbligu tieghu lejn il-mandat, dan ma jipprejudikax id-drittijiet tat-terzi.

Kopja Informali ta' Sentenza

Inoltre, il-membri, *tramite* l-Ghaqda kellhom il-polza kif proposta mis-socjeta' konvenuta quddiemhom meta iffirmaw u accettaw l-istess; il-kundizzjonijiet kienu cari u ma setghux ma jindunawx bihom meta accettaw il-polza. Il-kundizzjonijiet, b'disposizzjoni espressa, jiformaw parti mill-polza mahruqa, u wahda minn dawn il-kundizzjonijiet kienet teskludi mill-koperta dak il-membri li ma jkunx fuq xoghol fid-data li dahlet *in vigore* l-assikurazzjoni. Sfortunatament, George Difesa kien membru f'dik il-posizzjoni, u kwindi sakemm miet, il-kopertura fil-konfront tieghu baqghet ma dahlitx *in vigore*.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet premissi, tiddisponi mill-kawza billi tilqa' t-tieni eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta, u b'hekk tichad it-talbiet attrici.

L-ispejjes tal-kawza, fic-cirkostanzi, jithallsu kwantu ghall-tlett kwarti (3/4) mill-atturi, u kwart (1/4) mis-socjeta' konvenuta.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----